

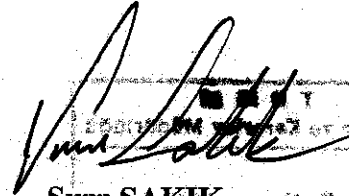
T.B.M.M.
BARİŞ ve DEMOKRASİ PARTİSİ
Grup Başkanlığı

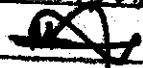
Sayı: 769
Tarih: 05.05.2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Nefret Suçlarının ve Ayrımcılığın önlenmesinde etkin bir düzenleme için Türk Ceza Kanununun 216 ncı maddesinde değişiklik yapılmasına dair Kanun Teklifimdir.

Gereğini arz ederim. 05.05.2010

Sırrı SAKIK
Muş Milletvekili

T.B.M.M. BAŞKANLIĞI				
Pati Komisyon		Anayasa		
Esas Komisyon		Adalet		
Tarih: 29 Haziran 2010		F. No: 2/722		
Md.Y	Müdür	D.Bşk.	G.Sek.Y.	Gen.Sek.
16	Kem	8	10	14
BAŞKAN				

GENEL GEREKÇE

Nefret suçu, bir kişi veya grubun din, dil, ırk, milliyet, etnik köken, cinsiyet, felsefi ya da siyasal inanç ve cinsel yönelim gibi özelliklerine karşı duyulan düşmanlığa dayalı olarak işlenen suçlardır, genellikle şiddet içermektedir. Nefret suçları esasen bireylere karşı işleniyor olsa da bu suçların işlenmesinde hedef alınan, diğer suçlardan farklı olarak, o bireyin üyesi olduğu sosyal gruptur. Nefret söyleminin temelinde önyargılar, ırkçılık, yabancı korkusu/düşmanlığı, tarafgirlik, ayrımcılık, cinsiyetçilik ve homofobi yatar. Kültürel kimlikler ve grup özellikleri gibi unsurlar nefret söyleminin kullanılmasını etkiler, ancak yükselen milliyetçilik ve farklı olana tahammülsüzlük gibi koşullarda, nefret dili yükselir ve etkisini artırır.

“Nefret suçları” kavramı alanındaki suçlar halen pek çok ülkede kendilerine özgü kategorilerde ayrı ayrı değerlendirilmektedir. Ancak artık nefret suçlarının da farklı bir sosyo-kriminolojik gerçekliği anlattığı, oldukça ciddi bir toplumsal sorun olduğu ve kendine özgü tipolojisinin bulunduğu Avrupa’da da kabul edilmiş ve bu konuda gerek kuramsal gerek pratik çalışmalar artmaya başlamıştır. Nefret suçları kategorisinin yaratılmasında, azınlık kesimlerinin güçlenmesinin ve haklarına sahip çıkma konusunda duyarlılık göstermesinin de önemli bir etkisi vardır.

Nefret suçları, bugünün çok kültürlü toplumlarında barış içinde bir arada yaşamayı engelleyen sonuçlara yol açabilmektedir. Nefret suçları: Sözlü taciz, tehdit edici davranışlar, nefretli konuşma, ad veya lakap takma, postayla veya e-postayla rahatsız etme, telefonla rahatsız etme, mesajla rahatsız etme, duvar yazısı, fiziksel saldırı, grupça saldırı, soygun, hırsızlık, gasp, taciz, tecavüz, sarkıntılık, gözdağı verme, şiddet, aile içi şiddet, kundakçılık veya diğer herhangi bir şekilde hasar verme gibi pek çok biçimlerde işlenmektedir.

Nefret suçları, çoğunlukla çeşitli toplum kesimleri arasındaki siyasal çatışma ve kamplaşma eğilimleri ile ilgili görünse de, suçun failleri, her zaman, belirli siyasal kesimlere mensup, yönelimleri kararlı kimseler değildir. Ancak nefret suçlarının failleri; bu suçları her zaman siyasi saikler ile işlemiyor olsalar bile, kriminolojik olarak, belirli kesimlere karşı egemen toplumsal önyargılardan, “tarihsel” düşmanlıklardan, genel kıskırtmalardan etkilenen kimseler oldukları şüphesizdir. Bu nedenle nefret suçları, belirli toplumsal kesimlere yönelik egemen-siyasal ya da sosyo-kültürel tahammülsüzlüğün veya düşmanlıkların, bireysel izdüşümleri olarak görülebilir.

Aslında her suç için geçerli olan önemli bir kriminolojik gerçek, nefret suçları için de geçerlidir: Bireysel olsun toplu olsun suç olgusu; salt bireysel bir “şaşırmışlığın” ya da gayrimeşru bir “ölçsüzlüğün” değil, aynı zamanda devletin yapısının, toplumsal ilişkilerin ve hiyerarşik yapılanmaların örgütlenmesinin, egemen ahlâk ölçülerinin, ekonomik paylaşımın, toplumsal, ekonomik ve kültürel iletişim kodlarının niteliğinin ya da niteliksizliğinin de bir göstergesidir.

Türkiye’de de etnik köken, felsefi/dini inanç ya da cinsel yönelim düşmanlığı olarak adlandırılabilen çeşitli kriminojen ortam ve hareketlerin bulunduğu ve bunların kendilerini zaman zaman oldukça çok tehlikeli suçlarla “ifade ettikleri” bilinmektedir. Gün geçmiyor ki Türkiye’de etnik kökenleri, dinsel, siyasal ya da felsefi inançları ya da inançsızlıkları veya cinsel yönelimleri yüzünden insanlar bir aşağılamaya ya da fiili saldırıya maruz kalsın. Bugün internet ortamında da nefret suçlarının körüklendiği gruplaşmaların yaşandığına tanık

oluyoruz. Nefret suçları gitgide yaygınlaşmakta, özellikle gençleri kısılcına alabilen “çetecilik hevesleri” ile de işlenegelmektedir.

TÜRKİYE HUKUK SİSTEMİNDEKİ DÜZENLEME

Türkiye uluslararası düzeyde kabul görmüş pek çok insan hakları sözleşmesini onaylamış olmasına rağmen, özellikle ayrımcılıkla doğrudan ilişki maddelere çekinceler koymaktadır. **Türkiye BM Çocuk Hakları Sözleşmesi’ni** 14 Eylül 1990 tarihinde imzalamış ve 9.12.1994 tarihli ve 4058 sayılı kanunla onaylamış olmasına rağmen, sözleşmenin eğitim hakkı ile ilgili 17, 29 ve 30. maddelerine, T.C. Anayasası ve 24 Temmuz 1923 tarihli Lozan Anlaşması hükümlerine ve ruhuna uygun olarak, ihtirazi kayıt koymuş ve yorumlama hakkını saklı tutmuştur. Bu halen geçerli bir durumdur.

Benzer bir durum **Avrupa Temel Hak ve Özgürlüklere Dair Avrupa Sözleşmesine** Ek 1. Protokolü için de geçerlidir. Türkiye 1. nolu Ek protokolü imzalayıp onaylamasına rağmen, 2. maddeye 1924 tarihli Tevhid-i Tedrisat Kanununu gerekçe göstererek çekince konmuştur. Son olarak, 4 Haziran 2004’de **BM Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Sözleşmesini** de onaylayan Türkiye, sözleşmeyi yine çekinceyle onaylamıştır. Türkiye, Sözleşmenin 13. maddesine T.C. Anayasasının 3, 14 ve 42. maddelerini gerekçe göstererek, çekince koymuştur. 1982 Anayasasının 3 ve 14. maddeleri su şekildedir:

III. Devletin Bütünlüğü, Resmî Dili, Bayrağı, Millî Marşı ve Başkenti

Madde 3- Türkiye Devleti, ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütündür.

Dili Türkçe’dir.

Bayrağı, sekli kanununda belirtilen, beyaz ay yıldızlı al bayraktır.

Millî marşı “İstiklal Marşı”dır.

Başkenti Ankara’dır.

Anayasanın, temel hak ve özgürlüklerin hangi hallerde kötüye kullanıldığının kabul edileceğini açıklayan 14. maddesi, AB uyum yasaları çerçevesinde 2001’de kabul edilen 4709 sayılı yasanın 3. maddesi ile değiştirilmiştir. BM Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Sözleşmesi’ne konan çekince değişik metne göredir:

Madde 14- (Değişik: 4709 – 3.10.2001/m.3) Anayasada yer alan hak ve hürriyetlerden hiçbirisi, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmayı ve insan haklarına dayanan demokratik ve laik Cumhuriyeti ortadan kaldırmayı amaçlayan faaliyetler biçiminde kullanılamaz.

Anayasa hükümlerinden hiçbirisi, Devlete veya kişilere, Anayasayla tanınan temel hak ve hürriyetlerin yok edilmesini veya Anayasada belirtilenden daha geniş şekilde sınırlandırılmasını amaçlayan bir faaliyette bulunmayı mümkün kılacak şekilde

yorumlanamaz. Bu hükümlere aykırı faaliyetlerde bulunanlar hakkında uygulanacak müeyyideler, kanunla düzenlenir.

5237 sayılı Ceza Kanunundaki Düzenleme

5237 sayılı Ceza Kanununun (TCK) "Kişilere Karşı Suçları" düzenleyen 2. kısmının "Hürriyete Karşı Suçları" düzenleyen 7. bölümünde "AYRIMCILIK" tanımlanmıştır. Buna göre belirtili nedenlerle kişiler arasında ayırım yaparak mal satım, işe alım, hizmeti sunmama veya ekonomik özgürlüğün engellenmesi gibi durumlar olarak tespit edilen ayrımcılık örnekleri 6 ay - 1 yıl arası cezaya tabi tutulmuştur.

"Topluma Karşı Suçları" düzenleyen 3. kısmın "Kamu Barışına Karşı Suçları" düzenleyen 5. bölümünde ise bu kapsamda görülen eylemler kategorize edilmiştir. Şüphesiz bunlardan "Halkı Kin Ve Düşmanlığa Tahrik ve Aşağılama" başlığıyla düzenlenen 216. madde aslında nefret suçları hakkında uygulanması gereken bir maddedir. "Halkın sosyal sınıf, ırk, din, mezhep veya bölge farklılığı bakımından farklı özelliklere sahip bir kısmını diğer bir kesim aleyhine kin ve düşmanlığa alenen tahrik eden kimsenin" bu davranışı kamu güvenliği açısından açık ve yakın bir tehlike oluşturması halinde eylem 1 yıl - 3 yıl arası olmak üzere cezalandırılmaktadır.

Nefret suçları ile ilgili olarak Avrupa ülkeleri ve ABD'deki yasal mevzuat örneklerine baktığımızda;

Almanya; "Nefret Suçları" Perspektifi Yaklaşımı; yabancı düşmanlığı ve buna benzer diğer (din, dil, milliyet, ırk, etnik köken, cinsiyet, cinsel tercih düşmanlığı) saiklerle işlenen suçlarda, paralel diğer suçlara oranla daha ağır cezai müeyyideler getiren Amerika Birleşik Devletleri sistemini savunur. Örneğin ırkçı saiklere ya da etnik köken düşmanlığına veyahut mağdurun cinsel yönelimine dayalı bir insan öldürme fiilinin, başka saiklerle işlenen insan öldürmeden çok daha ağır bir öldürme eylemi olduğu düşünülüp failer daha fazla cezalandırılır.

Alman Ceza Kanununun 42/2. maddesine göre; yargıç, sanığın işlediği fiilinden akseden inanç ve fikirlerini cezanın tayininde göz önünde tutmak durumundadır. Irkçı bir saldırıda failin bu "inancı", ona uygulanan cezanın en aşağı haddenden en yukarıya kadar çekilmesine neden olacaktır.

Amerika Birleşik Devletleri ; "Nefret suçları perspektifi" ile "Ayrımcılığın önlenmesi perspektifi" birlikte uygulanmaktadır. ABD'nde Ceza Tayini İlkeleri kanun hükmündedir ve modifikasyon/ceza tayini ayarını öngörmektedir. Buna göre tüm federal suçlar kin ve nefret temeline dayalı olarak işlenirlerse haddinden fazla cezalandırılacaklardır

Yukarıda belirtilen sözleşme ve protokollerden başka,

Her Türlü Irk Ayrımcılığının Tasfiye Edilmesine Dair Uluslararası BM Sözleşmesi

Avrupa İnsan Haklarının ve Temel Özgürlüklerin Korunması Sözleşmesine Ek 12 Nolu Protokol

Birleşmiş Milletler Kişisel ve Siyasi Haklar Sözleşmesi (1966),

Roma Antlaşması (1958),

Amsterdam Anlaşması (1999)

gibi pek çok uluslar arası/ulusalüstü antlaşma/sözleşme hükümlerinde Nefret Söylemleri yasaklanmıştır.

Bu örneklerde de görüyoruz ki; İç hukuk ve uluslar arası / evrensel hukuk nefret söylemlerini suç olarak kabul etmektedir. Lakin uygulamalar göstermektedir ki; ülkemizde mevcut yasal mevzuat nefret suçlarını önleme ve cezalandırma hususunda yetersiz kalmaktadır.

Son yıllarda etnik kökeni, dini inancı, ideolojisine karşı duyulan düşmanlık nedeniyle pek çok kişi öldürülmüş / saldırıya maruz kalmış / tehdit edilmiştir. Ve bunun önlenmesi, en azından artmaması yönünde hiçbir tedbir alınmamaktadır.

Yakın tarihlerde ülkemizde "ayrımcılık" nedeniyle işlenen "nefret suçları"na çok sayıda örnek vermek mümkündür.

Trabzon'daki Rahip Santoro cinayeti, Hrant Dink cinayeti, Engin Çeber cinayeti, Uğur Kaymaz cinayeti, Malatya Zirve Yayınevi cinayeti, Şemdinli Umut Kitabevi cinayeti, Muş'un Bulanık İlçesi'nde gerçekleştirilen cinayet, Aydın Erdem cinayeti, çeşitli Batı illerinde Kürt vatandaşlara yönelik sayısız linç girişimi, Manisa Selendi'de Romanlara yönelik ayrımcı uygulama...Son olarak Samsun'da Ahmet Türk'e gerçekleştirilen saldırı, Kayseri'de Enerji Bakanı Taner Yıldız'a gerçekleştirilen saldırı, bir belediye meclisi toplantısında bir siyasi parti yöneticisinin BDP Muş Milletvekili Sırrı SAKIK'ın eşi merhum Gülsima SAKIK hakkında beyan ettiği kin ve nefret içeren ifadeler ... Bunların hepsi nefret suçu kapsamında bulunmaktadır. Ancak ne maalesef ki, ne mahkemeler ne emniyet güçleri ne diğer denetim mekanizmaları bu nefret söylemlerini / saldırılarını önlemeye yönelik özel bir alakada bulunmamışlardır. Caydırıcı herhangi bir girişimleri olmamıştır. Aksine mevcut koşullar bu suçları işlemeye teşvik edici, ayrımcılığı tahrik edici koşullardır.

Örneğin;

Ekim 2000 tarihinde İnsan Hakları Derneği Genel Merkezi elektronik postasına ve çok sayıda gazeteci ile sivil toplum örgütüne gönderilen mesajda "ANDIÇ" başlıklı "Güçlü Eylem Planı" isimli bir belge ortaya çıkmıştır. Bu eylem planında dönemin Genelkurmay 2. başkanı olan Çevik Bir adı geçmektedir. Andıç isimli belgede birçok gazetecinin, insan hakları savunucusunun medyada yer alacak nefret söylemleri aracılığıyla hedef gösterilmesine ilişkin eylem planları bulunmaktadır. 1998 yılında Akın Birdal'a düzenlenen suikastın bu belge ile yakından ilişkilendirilmesi sonucunda Çevik Bir tarafından azmettirme suçunun işlendiği gerekçesiyle Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulunulmuş; ancak savcılık bu belgenin varlığını kabul etmesine rağmen takipsizlik kararı vermiştir.

17-18 Nisan 2004 tarihinde Tarih Vakfı ve TÜBA tarafından düzenlenen İnsan Hakları Eğitimi ve Ders Kitabı Araştırmaları konulu Uluslararası Sempozyumda "Türkiye'de Eğitim, Ders Kitapları ve İnsan Hakları - II" bölümünde söz alan Ayşe Gül Altınay, Türkiye'de eğitim hayatının farklı evrelerinde karşısına çıkan görüşleri içselleştiren bir öğrenci, yani eğitim sisteminin öngördüğü 'ideal' öğrenci hakkında şunları söylemiştir:

“Bu öğrencinin ilk özelliği dünyaya milliyetçi bir gözlükle bakmasıdır. Milliyetçilik, Tanıl Bora’nın vurguladığı gibi ideolojiler üstü bir ‘fikirler sistemi’dir. **Atatürk Milliyetçiliği**, Milli Güvenlik Bilgisi kitabında da belirtildiği gibi **‘tek yol’**dur.

Bu milliyetçilik bazı ifadelere baktığımızda, kapsayıcı ve **‘vatandaşlık’** esasına dayalı bir milliyetçilik anlayışdır-ki bu haliyle Anayasanın 66. maddesinde yer alan “Türk Devletine vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkes Türk’tür” anlayışına ses getirir.”

1 Kasım 2004’te Raportörlüğünü Prof. Dr. Baskın Oran’ın üstlendiği Başbakanlık İnsan Hakları Danışma Kurulu (BIHDK) “Azınlık Hakları ve Kültürel Haklar Çalışma Grubu” tarafından hazırlanan raporun basın açıklaması sırasında İnsan Hakları Danışma Kurulu Başkanı İbrahim Ö. Kaboglu’na karşı gerçekleştirilen davranışlar ve sonrasında konuya ilişkin sarf edilen şiddet ve tehdit içerikli sözler, tam da nefret suçunun tipik örneğidir.

7 Ekim 2007 tarihinde Işın Erşen adında bir yazar Yerel Bolu Ekspres gazetesindeki yazısında;

“Yüce Türk Ulus, işte karşında düşmanın. ‘PKK bölücü terör örgütüdür, onun mensupları da vatan hainidir’ demedikten sonra bunların topu Türk düşmanı olarak bundan sonra ‘sivil yurtsever’ unsurların hedefi olacaktır. Kahpece pusu kuran dağdaki teröristin peşinde koşmaktansa üç-beş mikrobu temizleyip bundan sonra bir bizden, beş sizden, tamam mı, devam mı? demek gerekir.

Bunu yapacak ve diyebilecek yurtsever unsurlar da çıkar elbet. Toplumun arzusu, yoğun olarak bu yöndedir. Bundan böyle şehit edilen her güvenlik görevlisine karşın, bunlardan birinin aynı kaderi paylaşmış toplumun çoğunluğunun isteği haline gelmiştir. Artık kangren olmuş uzuv veya uzuvların kesilip atılma zamanı gelip geçmiştir.”

ifadelerini kullanmış, Bolu Cumhuriyet Başsavcılığı “ifade özgürlüğü” gerekçesiyle hakkında takipsizlik kararı vermiştir.

14.04.2010 tarihinde bir gazetenin köşe yazarı Ahmet Türk’e yapılan saldırının “Adaletin tokmağı” olarak değerlendirilmesi gerektiğine ilişkin bir yazı yazmış, aynı gazetenin yazı işleri müdürü de bu yazısından ötürü yazara teşekkür etmiştir. Bu kişiler hakkında henüz herhangi bir soruşturma başlatılmamıştır.

İfade özgürlüğü; hakareti, sövmeyi, tehdidi içermediği gibi şiddeti teşviki, ırkçılığı da içermemektedir. Dolayısıyla bu tür nefret söylemlerinin yasal düzenlemelerle KORUNMASI veya fiktif olarak formalite maddelerle yasaklanması fakat gerekli cezai ve sosyal yaptırımın UYGULANMAMASI toplumda iç çatışma yaratmaya elverişli bir ortam hazırlamaktadır.

Bu durum insan hakları, demokrasi ve toplum güvenliği açısından ciddi sorunlara yol açmaktadır. Mevcut yasa hükümleri bu sorunla baş etmeye yeterli olamamaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Bu madde ile Nefret Suçlarının ve Ayrımcılığın önlenmesinde etkin bir düzenleme yapılması amaçlanmıştır. Günümüzde nefret suçlarının ve ayrımcı uygulamaların artarak yaygınlaşması nedeniyle TCK m/216 bu suçların ve uygulamaların önlenmesi, cezalandırılması konusunda bir caydırıcılık teşkil etmemekte, bu sorunlarla mücadele edilmesi bakımından yeterli olamamaktadır. Nefret suçları hoş görüsüzlüğün şiddet içeren bir göstergesi olup, sadece doğrudan mağdurlar üzerinde değil, aynı zamanda mağdurla ortak nitelikler taşıyan tüm topluluk üyeleri üzerinde de derin izler bırakmaktadır.

Küreselleşme nedeniyle devletler arasında prosedürlerin azaltılmasından kaynaklı olarak yabancı ülkelere girişlerin kolaylaştırılması, insanlar arasındaki ırk, din, dil gibi farklılıkları daha da görünür kılmaktadır. Nefret suçları bu alanda da küreselleşmenin bir sonucu olarak ortaya çıkmaktadır. Küreselleşmenin hızla geliştiği ve buna bağlı olarak da nefret suçlarının önümüzdeki yıllarda artarak yaygınlaşacağı düşünüldüğünde, güvenli yaşam alanını tehdit eden bu soruna karşı devletlerin hem iç hukuklarında hem de uluslar arası mevzuatta ivedilikle tedbir almaları gerekmektedir. Bu, insan haklarını gerçekleştirmek açısından kaçınılmaz bir gerekliliktir.

Nefret söylemleri ve ayrımcılık, ülkemizin de taraf olduğu birçok uluslar arası / ulusalüstü sözleşmede yasaklanmıştır. Evrensel hukuk normları, bu nefret söylemlerinin ve ayrımcılığın önlenmesini ve cezalandırılmasını içeren yasal düzenlemeler yapılması gerektiğini belirtmektedir.

Türkiye'nin 2003'te imzaladığı 1966 tarihli **Birleşmiş Milletler Kişisel ve Siyasi Haklar Sözleşmesi**'nin 20. maddesinde

"Her türlü savaş propagandası ve ulusal, ırksal ya da dinsel nefretin ayrımcılık, düşmanlık ya da şiddete kışkırtma şeklini alacak biçimde savunulması yasalarla yasaklanmalıdır." Hükmü yer almaktadır.

1997 tarihli Amsterdam Antlaşması'nın, 13. maddesinde bireyler arasındaki, dil, din, köken, inanç ve cinsiyet farklılıklarının ayrımcılığa neden olmaması gerektiği düzenlenmekte, bununla AB'nin eşitlik ilkesine olan bağlılığının amaçlandığı belirtilmektedir.

BM İnsan Hakları Komitesi, 1989 yılındaki otuz yedinci oturumunda yaptığı 18 nolu Genel Yorumda, "Her Türlü ırk Ayrımcılığının Tasfiye Edilmesine Dair Uluslararası BM Sözleşmesinin" 1. maddesindeki "ırksal ayrımcılık" tanımlarına atıfta bulunarak, ayrımcılığa ilişkin aşağıdaki tanıımı geliştirmiştir:

" Komite Sözleşmelerde kullanılan 'ayrımcılık' teriminin ırk, renk, cinsiyet, dil, din, politik ya da diğer görüşler, ulusal ya da sosyal köken, mülkiyet, doğum ya da diğer statüler gibi herhangi bir zemin üzerine dayandırılan ve bütün hak ve özgürlüklerin eşit ölçüde bütün kişiler tarafından tanınmasını, kullanılmasını veya yararlanılmasını kaldırma veya zayıflatma amacına sahip, herhangi bir ayırma, dışlama, kısıtlama veya üstünlük tanıma olarak anlaşılması gerektiğine inanmaktadır."

Bu tanım göz önüne alındığında, **Avrupa Konseyi'nin de BM İnsan Hakları Komitesinden farklı düşünmediğini söylemek mümkündür. Nitekim Avrupa İnsan**

Hakların ve Temel Özgürlüklerin Korunması Sözleşmesine Ek 12 Nolu Protokol'ün 1. maddesi benzer genişlikte bir ayrımcılık tanımı yapar ve ayrımcılığı genel olarak yasalar:

Madde 1-Genel olarak ayrımcılığın yasaklanması

(1) Kanunda öngörülen haklardan yararlanma, cinsiyet, ırk, renk, dil, din, siyasi veya başka görüşler, ulusal ya da sosyal köken, ulusal bir azınlığa mensubiyet, servet, doğum veya başka bir statüden kaynaklanan herhangi bir nedenle ayırım yapılmaksızın sağlanır.

(2) Kimse, herhangi bir kamu otoritesi tarafından, 1. fıkrada sayılan gerekçelerle ayrımcılığa tabi tutulamaz.

Ülkemizde yaşanan örneklerle bakıldığında, bu suçların bir defaya mahsus olarak işlenmediği süreklilik arz ettiği görülecektir. Bundan kaynaklı olarak toplumda "nefret grupları" ve bu grupların hedef aldığı "mağdur kitleler" ortaya çıkmıştır. Bu grupların bu kitlelerin herhangi bir üyesine zarar vermesi kuvvetle muhtemeldir ancak bu tehlikeyi önleyecek hiçbir mekanizma bulunmamaktadır. Maddenin mevcut halinde yer alan 6 ay-1 yıl-3 yıl hapis cezası ile bu tehlike önlenememektedir. Bireylerin can güvenliğinin olmadığı bir toplumda insan haklarının ve demokratik hukuk sisteminin varlığından söz edilemez. Bu nedenle derhal, yalnızca Nefret suçlarını ve ayrımcı uygulamaları tanımlayan, bu suçlar ve uygulamalar ile mücadele edecek mekanizmalar tesis eden bir yasal mevzuat oluşturulması gerekmektedir.

Bu suçlara karşı işletilen mekanizmaların zayıflığı ve cezaların yetersizliği, hak ihlallerini meşrulaştırmaktadır. Diğer yandan yaşanan tarihin objektif kriterlere göre tartışılmasını engellemekte, toplumun "geçmişini unutmamasına" ve "belleksizleşmesine" neden olmaktadır. Bu nedenledir ki bu suçlar hiçbir şekilde zamanaşımına uğramamalıdır.

Madde 2- Medya bizim toplumumuzda güçlü ve doğrudan bir baskı aracıdır Türkiye'de sık sık medyanın tarafı, önyargılı ve ayrımcı bir dil kullandığına tanık oluyoruz. Özellikle de azınlık hakları, silahlı çatışmalar ve AB üyelik süreci gibi konularda bu dil kendini daha fazla gösteriyor. Haberlerde, özellikle de manşetler ve haber başlıklarında kullanılan provokatif, ırkçı ve ayrımcı dil, toplumda düşmanlık ve ayrımcı duyguları tetikleyen, kalıp yargıları güçlendiren birer araca dönüşüyor. Her ne kadar evrensel ve ulusal gazetecilik ilkeleri, hatta bazı medya kuruluşlarının kendi gruplarının yayınladığı basın etik ilkeleri bulunsun da, birçok haber ürünü bu ilkeleri ihlal edebiliyor. Böylesi bir dilin kullanılması ise toplumda huzursuzluk ve savunmasız gruplara yönelik yaygın bir önyargının yerleşmesine yol açıyor. Hedef alınan kişi ve gruplar ise tedirginleşiyor, sessizleşiyor ve demokrasinin olmazsa olmazı olan sosyal ve siyasal yaşama katılım şanslarından zorunlu feragat ediyorlar. Bu kışkırtıcı ve hedef gösterici dil kullanımı zaman zaman düşmanlaştırılan ve marjinalleştirilen grupların üyeleri ya da mekânlarına yönelik saldırılarla sonuçlanabiliyor. Bu nedenle yasal düzenleme, evrensel gazetecilik ilkeleri ile bağdaşır hale getirilmelidir.

Madde 3-Yürürlük maddesidir.

Madde-4 Yürütme maddesidir.

TÜRK CEZA KANUNUNDA VE BASIN KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 216 ncı maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“(4) Bu madde kapsamında verilen hapis cezaları paraya çevrilmez.

(5) 1, 2 ve 3 üncü fıkralarda belirtilen suçların konusunu oluşturan fiillerin tanımı, Nefret Suçları, Irkçı ve Etnik Ayrımcılığa Karşı Türkiye’nin taraf olduğu uluslar arası / uluslararası sözleşme hükümleri ile çatışmaz. Türkiye’nin Nefret Suçları, Irkçı ve Etnik Ayrımcılığa Karşı ilerde taraf olacağı sözleşme hükümleri saklıdır.

(6) 1, 2 ve 3 üncü fıkralarda belirtilen suçlar zamanaşımına uğramaz.”

MADDE 2- 9/6/2004 tarihli ve 5187 sayılı Basın Kanununun 3 üncü maddesi ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Basın özgürlüğünün kullanılması, demokratik ilkeler göz önüne alınarak Nefret Suçları, Irkçı ve Etnik Ayrımcılığa Karşı Türkiye’nin taraf olduğu uluslar arası/uluslararası sözleşme hükümleri ile çatışan hallerde sınırlanabilir.”

MADDE 3-Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer

MADDE 4-Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

ASLI GİBİDİR

Dr. Irfan NEZİROĞLU
Kanunlar ve Kararlar Müdürü